

Abstrakt

Poškozený a jeho ochrana v trestním řízení

Diplomová práce se zabývá problematikou poškozeného a jeho ochrany v rámci trestního řízení. Jejím hlavním cílem je analyzovat postavení poškozeného v trestním řízení a podrobněji rozebrat jeho vybraná práva, která v tomto řízení slouží k jeho ochraně. Dílčím cílem práce je shrnout nejdůležitější aspekty adhezního řízení a upozornit na nedostatky ochrany poškozeného v trestním řízení de lege lata.

Pro splnění tohoto cíle je jádro práce rozděleno na tři hlavní části. V první této kapitole se práce zabývá poškozeným jako subjektem a stranou trestního řízení, negativním i pozitivním vymezením pojmu poškozeného, kategorizací tohoto pojmu, problematikou zastupování poškozeného, problematikou oběti dle zákona č. 209/1997 Sb. a zákona č. 45/2013 Sb. a kategorizací práv poškozeného. Jelikož cílem práce není vyčerpávajícím způsobem analyzovat veškerá práva poškozeného pramenící z trestního řádu, jsou podrobněji rozebrána pouze práva vybraná. V rámci této části jsou představeny příklady rozšiřování práv poškozeného z poslední doby.

Následující část diplomové práce se zabývá tématem adhezního řízení. Poté, co je adhezní řízení popsáno obecně, je vysvětlen jeho význam, subjekty, náležitosti návrhu, problematika nepřipuštění poškozeného, rozhodování o jeho nároku a opravné prostředky, které může poškozený v rámci adhezního řízení využít. Význam adhezního řízení lze spatřovat zejména v možnosti poškozeného dosáhnout rychlejšího rozhodnutí o uplatněném nároku na náhradu škody souběžně s rozhodnutím o vině a trestu. Dalším důležitým faktorem je absence zvýšených výdajů poškozeného, které jsou neodmyslitelně spojené s vedením civilního sporu.

Nakonec poslední částí stati práce tvoří úvahy de lege ferenda, které vychází z kritiky úpravy de lege lata, předkládané v průběhu celé práce. Autorka práce v této části uvádí své vlastní návrhy pro budoucí právní úpravu – jde zejména o implementaci soukromé žaloby do trestního řízení u relativně úzkého spektra trestných činů. Výhodou tohoto opatření by bylo snížení zahlcení orgánů činných v trestním řízení bagatelními delikty a širší zapojení poškozeného do trestního řízení. Autorka by dále uvítala možnost podání odporu poškozeným proti trestnímu příkazu. Jako nejefektivnější řešení současných nedostatků trestního řádu autorka vidí jeho rekodifikaci, která by jej přiblížila novému trestnímu zákoníku.

Klíčová slova

Trestní řízení, ochrana poškozeného, adhezní řízení